

Johanna Rytönen

PAIKALLISLEHTI JA NUORET

Miten paikallislehti ottaa nuoret huomioon ja kiinnostaako paikallislehti nuoria?

PAIKALLISLEHTI JA NUORET

Miten paikallislehti ottaa nuoret huomioon ja kiinnostaako paikallislehti nuoria?

Johanna Rytönen

Opinnäytetyö

Kevät 2011

Viestinnän koulutusohjelma

Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma, journalismin suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Johanna Rytönen

Opinnäytetyön nimi: Paikallislehti ja nuoret. Miten paikallislehti ottaa nuoret huomioon, ja kiinnostaako paikallislehti nuoria?

Työn ohjaaja: Pertti Sillanpää

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2011

Sivumäärä: 41 + 4 liitesivua

Sanomalehdillä on ollut jo pitkään vaikeuksia nuorten lukijoiden aktivoinnissa. Tutkielmani käsittelee tätä ongelmaa ja mahdollisia ratkaisuja siihen. Tarkoituksena on selvittää, miksi oman paikallislehden lukeminen ei kiinnosta nuoria ja miten paikallislehti ottaa nuoret huomioon sisällöntuotannossaan.

Tutkimuskohteinani ovat paikallislehti Akaan Seutu sekä Akaan lukion toisen luokan opiskelijat. Opiskelijoiden mielipiteitä paikallislehdestään olen selvittänyt kyselylomakkeella, ja Akaan Seudun päätoimittaja on kommentoinut näitä kyselyvastauksia lehden näkökulmasta.

Tutkimuksesta selviää, että vaikka iso osa kyselyyn vastanneista nuorista lukeekin Akaan Seutua, moni heistä pitää lehteä mielenkiinnottomana. Nuorten mielestä lehden sisältö ei vastaa heidän ikäluokkansa kiinnostuksen kohteita. Lisäksi he pitävät internetiä ja maakuntalehteä paikallislehteä parempina tietolähteinä. Kuitenkin monen nuoren mielestä paikallislehti on tärkeä, vaikka he tulisivat toimeen ilmankin sitä.

Akaan Seudun näkökulmasta nuorten lukijoiden aktivointi on aina ollut vaikeaa, eikä heidän säännölliseen huomioimiseen sisällöntuotannossa ole ainakaan tällä hetkellä resursseja. Lehdessä ilmestyy kuitenkin toisinaan nuorille suunnattuja sivuja, ja siinä julkaistaan nuorten kirjoittamia juttuja. Kokonaisuudessaan tällainen toiminta on kuitenkin kyseisessä paikallislehdessä vähäistä. Paikallislehdellä on edessään isoja haasteita, jos se aikoo tulevaisuudessa kiinnittää myös nuorten lukijoiden mielenkiinnon.

Asiasanat: Paikallislehti, nuoret, sanomalehti

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Communication, option of journalism

Author: Johanna Rytönen

Title of thesis: How does the local newspaper take the youth into account and does the local newspaper interest the youth?

Paikallislehti ja nuoret. Miten paikallislehti ottaa nuoret huomioon, ja kiinnostaako paikallislehti nuoria?

Supervisor: Pertti Sillanpää

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2011

Number of pages: 41 + 4 appendices

Newspapers have had problems with activating young readers for many years now. In this thesis I'm studying this problem and trying to find some solutions to it. The idea of the thesis is to find out why youngsters don't want to read their own local newspaper and how the local newspaper takes them into account in its contents.

My research subjects were the local newspaper called Akaan Seutu and the second class students from the upper secondary school of Akaa. To find out what the students think about their local newspaper I conducted a survey and the chief editor of Akaan Seutu commented the answers of that survey.

This research shows that although most of the students read the local newspaper many of them thought that it is not very interesting. In addition they thought that their county's bigger newspaper and the Internet are better sources of information than the local newspaper. However, many of them said that the local newspaper is important but they would manage without it.

In Akaan Seutu's point of view activating the young readers has always been difficult and at the moment they don't have the resources to take them into account regularly. Occasionally there is some content for youngsters and sometimes they publish young people's writings. As a whole that kind of activity is still very rare. The local newspaper has many challenges to overcome if they want to arrest youth's interest in the future.

Keywords: Local newspaper, newspaper, youth, youngsters, young people

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	6
2 KÄSITTEITÄ	8
2.1 Paikallisjournalismi	8
2.2 Paikallislehti	8
2.3 Paikallislehden toimittaja	9
3 PAIKALLISLEHTI AKAAN SEUTU	11
4 AIEMMIN TUTKITTUA	13
4.1 Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus	13
4.2 Nuorten mediasuhteet	15
4.3 Nuoret sanomalehden lukijoina	16
4.4 Miksi lukeminen on tärkeää?	17
4.5 Aiemmin tehdyt tutkielmat	18
5 MENETELMÄ JA AINEISTO	20
5.1 Tutkimusmenetelmä	20
5.2 Nuoret	20
5.3 Akaan Seudun toimitus	21
5.4 Tutkimustulosten analysointi	21
6 TUTKIMUSTULOKSET	23
6.1 Akaan Seutu paikallisten nuorten näkökulmasta	23
6.2 Päätoimittajan kommentit kyselyyn	28
7 PRODUKTIO TUTKIMUSTULOSTEN POHJALTA	30
8 POHDINTAA	33
LÄHTEET	39
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Paikallislehti kuuluu tiiviisti osaksi yhteisöään, ja yleensä se ilmestyy lähes jokaiseen levikkialueensa kotitalouteen. Paikallislehdestä luetaan oman kotipaikan uutisista, tapahtumista ja kokoontumisista. Se on osa paikkakuntansa identiteettiä, ja sen tilaamista ja lukemista pidetään lähes itsestäänselvyytenä.

Vaikka paikallislehden kohdeyleisönä ovatkin kaikenikäiset lukijat, monesti se profiloituu aikuisen väen lehdeksi. Tyypillisesti paikallislehden sisältö koostuu uutisista, jotka kertovat paikkakunnan politiikasta, päätöksenteosta ja tapahtumista. Varsinkin pienemmillä paikkakunnilla paikallislehden sivuilla ei nähdä paljon kulttuuri- ja viihdeuutisia, koska tällaisilla paikkakunnilla kyseisten osa-alueiden tapahtumia on verrattain vähän. Siksi ei tarvitse juuri ihmetellä, minkä takia paikallislehden lukeminen ei kuulu nuorten lempi harrastuksiin.

Nuorten lukijoiden aktivointi on aina ollut sanomalehdille hankalaa, mutta nykyään haasteet ovat vielä isompia kuin esimerkiksi parikymmentä vuotta sitten. Ennen sanomalehden kilpailijoina olivat televisio ja radio, mutta nyt niiden rinnalle on noussut internet, joka jatkuvasti kasvattaa suosiotaan nuorten keskuudessa. Paikallislehden sivujen selailu tuntuu nuoresta lukijasta entistä tylsemmältä, kun vaihtoehtona on internetin tarjoama loputon varasto tekstiä, kuvaa, ääntä ja videota. Herää kysymys, onko sanomalehdellä – ja varsinkaan paikallislehdellä – mitään mahdollisuutta kilpailussa sähköisten viestimien kanssa.

Tämä tutkielma valottaa nuorten käsitystä mediasta ja sen käytöstä. Tutkin myös sitä, millaiset sisällöt nuoria nykyään kiinnostavat ja millaisilla muutoksilla paikallislehdestä saataisiin nuoria lukijoita houkutteleva kokonaisuus. Lisäksi tutkielmastani selviää, miten paikallislehdessä suhtaudutaan nuorten lukijoiden rooliin. Tutkimuskeinoina olen käyttänyt kyselylomaketta, johon on vastannut 21 nuorta. Kyselyvastauksien pohjalta olen analysoinut nuorten käsitystä

paikallislehdestään ja sen tärkeydestä. Mukana ovat myös paikallislehti Akaan Seudun päätoimittajan Juha Kososen kommentit nuorten vastauksiin.

2 KÄSITTEITÄ

2.1 Paikallisjournalismi

Paikallisjournalismilla tarkoitetaan journalismia, jonka aihevalinta ja yleisö on maantieteellisesti rajattu. Toisaalta sillä voidaan myös tarkoittaa erityisesti alueellisesti kiinnostavaa journalismia. Yleisimmin paikallisjournalismia harjoittavat paikallislehdet ja -radiot, jotka ovat rajattuja joukkoviestimiä. (Kuutti 2006, 163.)

Oulun seudun ammattikorkeakoulun journalismin yliopettajan Pertti Sillanpään artikkelissa Paikallista etiikkaa? toimittajat ovat vastanneet hyvän paikallisjournalismin olevan ”elävää kerrontaa paikallisista asioista”. Heidän mukaansa paikallisjournalismi ei ole hampaatonta, mutta asioihin kohdistettu kriittisyys on luonteeltaan enemmän etsivää kuin syyttelevää. Eräs toimittaja on todennut Sillanpään tutkimuksessa, että paikallislehdessä epäkohtiin voi puuttua myös rakentavasti, joten päätarkoituksena on eteenpäin pääsy, eikä kyseisen asian tai henkilön nolaaminen. Eräs tutkimuksen vastaajista on sitä mieltä, että hyvä paikallisjournalismi on positiivista tiedon välittämistä. (Sillanpää 2011, 50.)

2.2 Paikallislehti

Paikallislehti on julkaisu, joka ilmestyy tavallisesti 1—4 kertaa viikossa. Sen levikkialue on yksi tai muutama kunta tai kaupunginosa. Paikallislehden tunnusmerkkejä ovat sanomalehtimäisyys, liikeyritysluonteisuus ja epäpoliittisuus. Paikallislehti leviää tilauspohjaisesti. (Kuutti 2006, 163.)

Suomen Sanomalehtien liiton internetsivuilta selviää, että Suomessa ilmestyy tällä hetkellä noin 150 paikallista, korkeintaan muutaman kunnan alueella ilmestyvää sanomalehteä (Sanomalehtien liitto, 2011a, hakupäivä 13.4.2011). Kahdesti viikossa ilmestyviä sanomalehtiä oli vuonna 2009 kuusi kappaletta,

joista pienin levikki oli 4594 ja suurin 25 494 (Sanomalehtien liitto, 2011b, hakupäivä 13.4.2011).

Oulun seudun ammattikorkeakoulun journalismin suuntautumisvaihtoehdosta valmistuneen Päivi Mäkisen mukaan paikallislehti vastaa paikallisiin tiedonvälitystarpeisiin ja sen uutiskynnys on merkittävästi maakuntalehteä alhaisempi, joten pienet ja arkisetkin asiat voivat nousta isoksi uutiseksi. Mäkinen kertoo myös, että paikallislehti toimii levikkialueellaan eräänlaisena kalenterina, josta tarkistetaan tapahtumien ajankohdat, kokousten ja kerhojen kokoontumiset ja viikonlopun viihdetarjonta. (2005,18). Paikallislehti välittää lukijoilleen tietoa ympärillä elävistä ihmisistä ja merkittävistä tapahtumista, kuten avioitumisista, syntyneistä ja kuolleista. Paikallislehden tärkeä tehtävä on myös toimia alueensa paikallishistorian tallentajana (Sillanpää 2011, 48).

Koska paikallislehti ei voi kilpailla nopeudella, se panostaa paikallisesti tärkeisiin asioihin, jotka eivät mahdu maakuntalehtien sivuille tai sähköisiin viestimiin (Mäkinen 2005, 19). Kriittisyys, päätöksenteko ja kansalaisten oikeuksien toteutumisen valvominen eivät nouse esille tärkeimpinä asioina, kun puhutaan paikallislehden tehtävistä. Paikallislehteä ei myöskään pidetä vallan vahtikoirana tai sananvapauden puolustajana. Monet paikallislehtien toimittajat ovat sitä mieltä, että paikallislehden tarkoitus on toimia rakentavasti ja hyvässä hengessä yhteisön ja paikkakunnan parhaaksi. (Sillanpää 2011, 47—48.)

2.3 Paikallislehden toimittaja

Paikallislehden toimittajaa sitovat samat eettiset arvot ja ohjeet kuin ketä tahansa toimittajaa. Hänen työtään ohjaavat hänen oma maailmankuvansa sekä myös yhteiskunnan ja yhteisön tärkeinä pitämät asiat. Oman arvomaailmansa ja yhteiskuntatietojensa pohjalta paikallistoimittaja etsii juttuideoita, jotka ovat levikkialueen toimintojen kannalta oleellisia ja vastaavat myös lukijoiden tarpeita. (Huovila 2004, 43.) Paikallislehden toimittajan työnkuva eroaa kuitenkin esimerkiksi ison maakuntalehden toimittajan työstä siten, että paikallistoimittajan on osattava erityisesti löytää uutinen jopa pienimmästä ja arkisimmasta asiasta. Toisinaan paikallislehden levikkialueella

saattaa olla jopa viikkoja, jolloin ei tapahdu oikeastaan mitään isompien lehtien uutiskynnystä ylittävää. Lehti on kuitenkin aina saatava valmiiksi, joten juttuaihe on löydettävä vaikka kiven kolosta.

Paikallislehden toimittajan asema on myös hiukan erilainen kuin maakuntalehden toimittajan. Maakuntalehdessä toimittajat ovat enimmäkseen vain nimi jutun tai uutisen yhteydessä, kun taas paikallislehden toimittajalla on useimmiten tunnistettavat kasvot. Tämä tarkoittaa sitä, että paikallislehden toimittaja on monesti lehden lukijoille tuttu. Tällöin juttujen kirjoittaminen on usein henkilökohtaisempaa ja myös toimittajan saama palaute voi saada helpommin henkilökohtaisia piirteitä. Paikallislehden toimittajan työ ei lopu edes vapaa-ajalla, sillä monesti hän saattaa saada lukijapalautetta kasvokkain esimerkiksi ruokakaupassa tai viettäessään aikaa ravintolassa. Paikallislehden toimittaja koetaan osaksi yhteisöä, ja jos hän kirjoittaa jostain asiasta kriittisesti, saattaa hän joutua vastaamaan kirjoituksestaan kasvokkain kyseessä olevalle henkilölle paljon todennäköisemmin kuin maakuntalehden toimittaja.

3 PAIKALLISLEHTI AKAAN SEUTU

Vielä vuoteen 1996 Akaan alueella (Viiala, Toijala, Kylmäkoski) ilmestyi kaksi paikallislehteä — Toijalan seutu ja Viiala-Lehti. Huomattiin kuitenkin, että alue oli sopiva vain yhdelle lehdelle, sillä kahdelle ei markkinoita juuri riittänyt. Niinpä Akaan Seutu aloitti toimintansa 2.2.1996. (Numminen 1996, 183.) Silloin lehdellä oli toimipaikat sekä Toijalassa että Viialassa, mutta nykyään toimitus toimii pelkästään Toijalasta käsin. Vuonna 2009 Akaan Seudun levikki on ollut 6144 ja lukijamäärä 19 000. (Akaan Seudun mediakortti, hakupäivä 4.4.2011.)

Akaan Seudun toiminta-ajatuksen mukaan lehden tarkoituksena on tyydyttää lukijoidensa informaation ja viestinnän tarpeet yhteiskunnallisesti hyväksyttävällä ja liiketaloudellisesti kannattavalla tavalla. Lehti ilmestyy kahdesti viikossa, ja sen sivuilla pyritään kehittämään levikkialueen kulttuuria ja talouselämää. Akaan Seutu ei ole sitoutunut poliittisesti mihinkään puolueeseen ja on muista ulkopuolisista sidosryhmistä riippumaton. Sen pääasialliseen levikkialueeseen kuuluvat Toijala, Viiala, Kylmäkoski ja Valkeakoski. (Akaan Seudun toiminta-ajatus, hakupäivä 4.4.2011.)

Akaan Seudun päätoimittaja Juha Kosonen kommentoi lehden levikkialuetta seuraavasti:

Paikallislehti Akaan Seudun levikkialueelle ilmestyy päivä- ja paikallislehdistä Aamulehti, Hämeen Sanomat, Valkeakosken Sanomat, Urjalan Sanomat ja kaupunkilehti Pirkanmaan Sanomat. Olemme jatkuvassa uutiskilpailussa, vaikka kaksi kertaa viikossa ilmestyvä paikallislehti tuskin mihinkään rajuun uutiskilpailuun pystyykään. Oma uutinen on kuitenkin meille erittäin tärkeä. Niitä etsitään päivittäin.

Levikkialueesta

Akaan kaupunki on asukasluvultaan 16 860 ja pinta-alaltaan 315 km². Se kuuluu Länsi-Suomen lääniin ja Pirkanmaan maakuntaan. Kaupunki syntyi, kun Toijalan kaupunki ja Viialan kunta yhdistyivät 1.1.2007. Akaa kasvoi lisää

1.1.2011, kun siihen liitettiin vielä Kylmäkosken kunta. (Akaan kaupunki, esittely, hakupäivä 5.4.2011.)

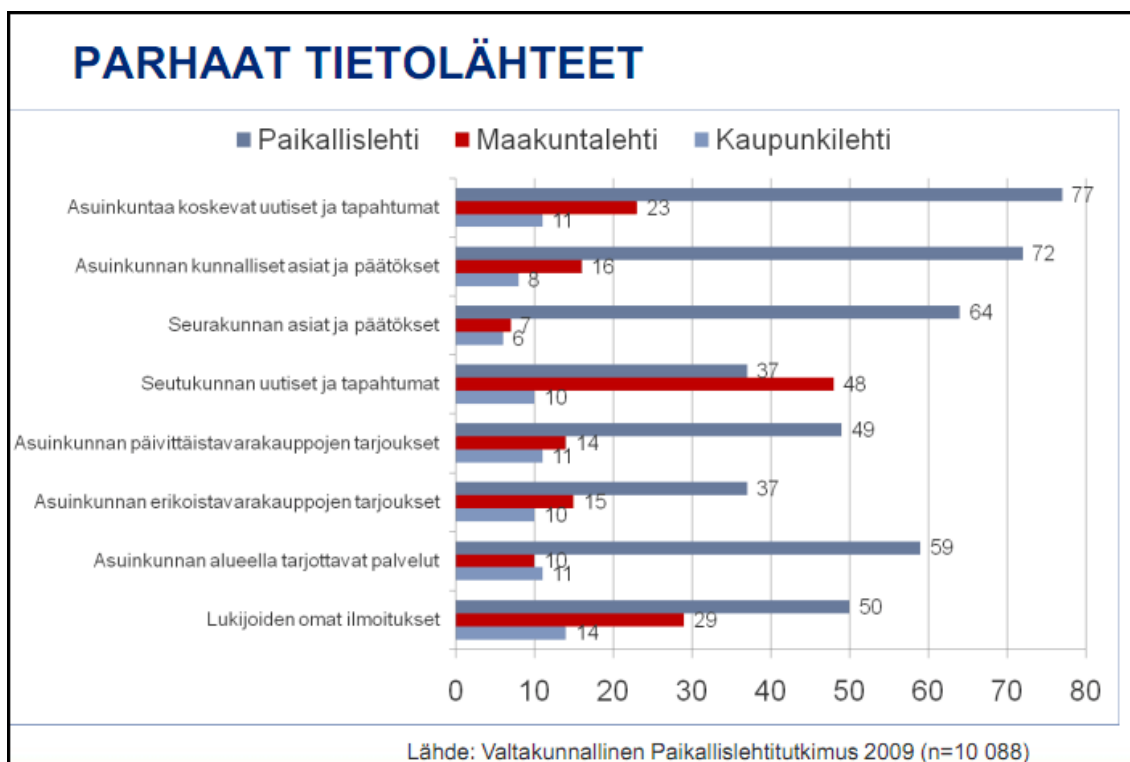
Akaan Seudun päätoimittajan Juha Kososen mukaan levikkialueen eri osien ihmiset kokevat usein lehden juttujen painottuvan muualle kuin heidän omaan kotipaikkaansa. Kosonen kertoo tämän olevan osittain näköharha, mutta osittain totta, sillä Kylmäkosken ja Viialan taajamissa tapahtuu yksinkertaisesti vähemmän kuin Toijalassa. Toisaalta Akaan kaupungin syntymisen myötä kaupunki esitti toiveen, että uutisoinnissa korostettaisiin nimenomaan Akaata.

4 AIEMMIN TUTKITTUA

4.1 Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus

Vuonna 2009 tehdyn valtakunnallisen paikallislehtitutkimuksen tarkoituksena oli selvittää esimerkiksi paikallislehtien tavoittavuutta, lukemistarkkuutta, lukemiskertoja ja lehtien säilyttämistä. Lisäksi selvitettiin, mitkä ovat tärkeimmät tietolähteet asuinkuntaa ja seutukuntaa koskevissa asioissa, sekä millaisia ovat alueen medioihin liitetyt mielikuvat. Haastattelut tehtiin puhelimitse lokakuusta 2007 lokakuuhun 2009. Tutkimusten kohdeyhmänä olivat 15—79-vuotiaat miehet ja naiset paikallislehtien pääasiallisilla levikkialueilla. (Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus 2009, hakupäivä 13.4.2011.)

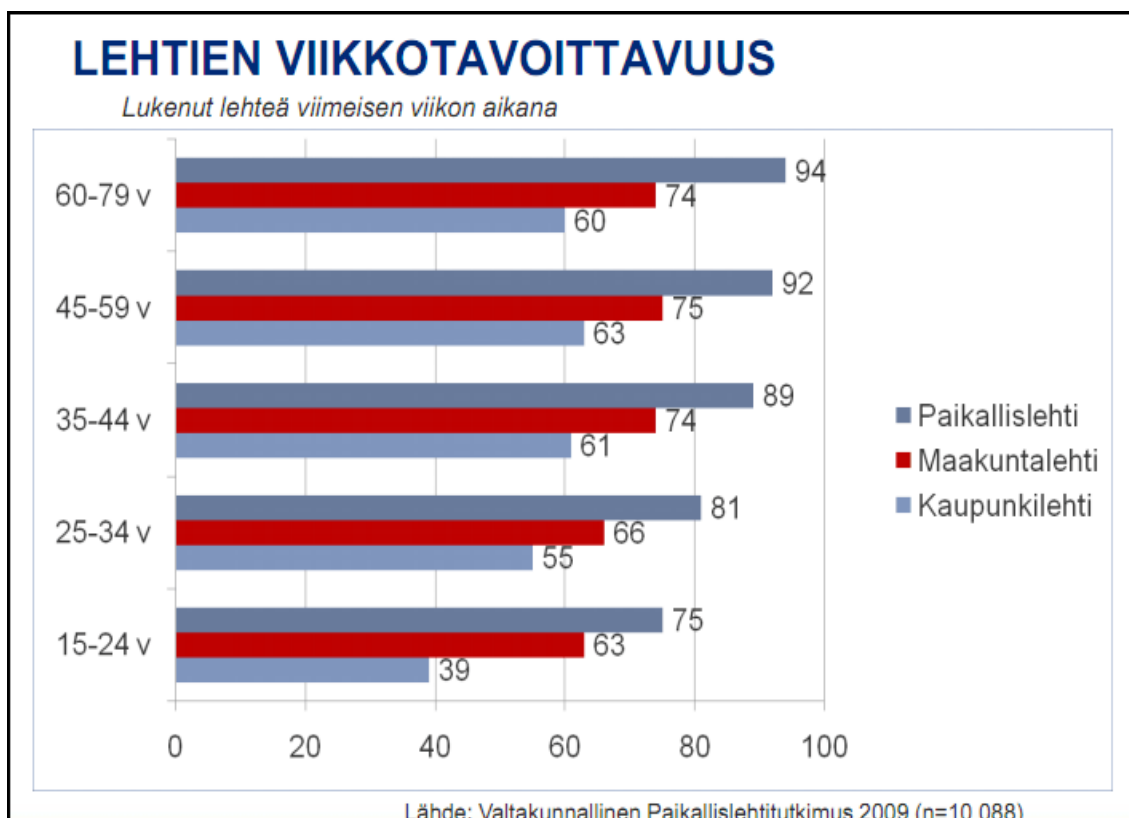
Tutkimuksesta selviää, että lukijat pitävät paikallislehteä parhaana tietolähteenä asuinkuntaansa koskevissa asioissa. Paikallislehdestä etsitään tietoa esimerkiksi asuinkunnan uutisista ja tapahtumista, kunnallisista asioista ja päätöksistä, seurakunnan asioista ja päätöksistä, päivittäis- ja erikoistavarakauppojen tarjouksista, alueella tarjottavista palveluista ja lukijoiden omista ilmoituksista. Vain seutukunnan uutisissa ja tapahtumissa alueen maakuntalehti oli vastaajien mielestä paikallislehteä parempi tietolähde. (Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus 2009, hakupäivä 13.4.2011.)

Kuvio 1. Parhaat tietolähteet lukijoiden mukaan (Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus 2009).

Lisäksi vastaajat olivat sitä mieltä, että paikallislehti on maakuntalehteä tarpeellisempi, hyödyllisempi, läheisempi ja kiinnostavampi. Vastaajien mielestä paikallislehti on tärkeä paikkakunnan puolestapuhuja ja hengen luoja. Tästä huolimatta paikallislehden lukukerrat ovat hieman laskeneet vuodesta 2007. Silloin lehden luki kahdesti tai useammin 45 prosenttia vastaajista, kun vastaava luku vuonna 2009 oli 42 prosenttia. Sama ilmiö on havaittavissa myös maakuntalehtien ja kaupunkilehtien kohdalla. Kuitenkin paikallislehden kannesta kanteen lukivien vastaajien määrä on noussut hiukan, sillä vuonna 2007 heitä oli 61 prosenttia ja vuonna 2009 luku oli 62 %. (Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus 2009, hakupäivä 13.4.2011.)

Paikallislehtien viikkotavoittavuutta tarkastelevan tutkimuksen mukaan paikallislehteä oli viimeisen viikon aikana lukenut 75 prosenttia 15–24-vuotiaista vastaajista (Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus 2009, hakupäivä 13.4.2011). Ainakin yleisellä tasolla paikallislehdet siis tavoittavat myös nuoren lukijakunnan kohtalaisen hyvin.

Kuvio 2. Paikallis-, maakunta-, ja kaupunkilehtien viikkotavoittavuus (Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus 2009).

4.2 Nuorten mediasuhteet

Sirkku Kotilainen ja Leena Rantala ovat teoksessaan Nuorten kansalaisidentiteetit ja mediakasvatus tutkineet sitä, miten nuorten mediakulttuuri pitäisi huomioida osana kansalaiseksi tulemistä. Heidän mukaansa nuorten kansalaisidentiteetin rakentumista koskevassa keskustelussa pitäisi nykyään ottaa huomioon perinteisen politiikan ja nuorten äänestyshalukkuuden lisäksi myös heidän monenlaiset mediaosallistumisen tapansa. Kotilainen ja Rantala ovat julkaisussaan käsitelleet erityisesti mediavaikuttamista yhteiskunnallisena toimintana. (Kotilainen & Rantala 2008, 5.)

Suomalaisnuorille media on kiinteä osa jokapäiväistä elämää. Heidät määritellään mediasuhteidensa perusteella aktiivisiksi toimijoiksi sen mukaan, miten he vastaanottavat mediasisältöjä ja toisaalta tuottavat omaa sisältöään.

Tämän takia nuorten mediankäyttö on jatkuvasti kuuma puheenaihe. (Kotilainen & Rantala 2008, 22.) Nykyään on täysin tavallista, että jo alakouluikäinen lapsi osaa käyttää erilaisia medioita tehokkaasti hyödykseen ja saattaa vielä opettaa siinä omia vanhempiaan.

Nykyajan nuori on oppinut ja tottunut käyttämään erilaisia teknisiä välineitä viestintäkeinona. Hän saattaa viestiä ystäviensä kanssa samanaikaisesti internetissä, puhelimen välityksellä ja pikaviestimien avulla. Koska internet on nykypäivänä jatkuvasti käsillä, nuoret ovat oppineet käyttämään sitä tehokkaasti laajana informaation lähteenä. Kun taskussa olevalla puhelimella voi sekunneissa ”googlata” päivän tärkeimmät tapahtumat, ei tarvitse ihmetellä, miksi esimerkiksi sanomalehdet joutuvat keksimään jatkuvasti uusia keinoja houkutellakseen nuoria lukijoita.

4.3 Nuoret sanomalehden lukijoina

Sanomalehtien liitto on pitkään tukenut sanomalehtien käyttöä opetuksessa ja tuottanut opettajille materiaalia. Sanomalehtipäivä järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1988, ja vuodesta 1995 lähtien helmikuussa on vietetty sanomalehtiiviikkoa, jonka tärkein päämäärä on saada oppilaat lukemaan maksuttomia sanomalehtiä. (Sanomalehtien liitto, 2011c, hakupäivä 5.4.2011.)

Sanomalehteä tuodaan osaksi nuorten elämää myös Eka lehti -kampanjalla. Siinä lehden kestotilaaajat, esimerkiksi vanhemmat, voivat tarjota 19—24-vuotiaalle omaan kotiin muuttavalle nuorelle kahden kuukauden sanomalehdet maksutta. Etu koskee painettua lehteä lehden päälevikkialueella tai sähköistä sanomalehteä muualla Suomessa. (Sanomalehtien liitto, 2011d, hakupäivä 5.4.2011.) Vuonna 2009 sanomalehti tavoitti 62 prosenttia 12—19-vuotiaista (Sanomalehtien liitto, 2011e, hakupäivä 5.4.2011).

Vuonna 2007 tehdyn Nuoret ja Media -tutkimuksen mukaan aikakauslehdet pärjäävät hyvin kilpailussa internetin kanssa, mutta sanomalehdet ovat suurien haasteiden edessä. 11 eri viestintäkanavan vertailussa selvisi, että internet on tärkein ja välttämättömin media nuorille, mutta siitä huolimatta aikakauslehtien suosio on jatkanut kasvuaan. Sanomalehtien tilausmäärien ennustetaan

kuitenkin laskevan kiihtyvällä vauhdilla vajaassa kymmenessä vuodessa, ellei sanomalehdille löydetä uutta merkitystä nuorten maailmassa. (Itella, Nuoret ja Media -tutkimus, hakupäivä 5.4.2011.)

Tästä huolimatta tutkimuksen mukaan nuoret pitävät sanomalehteä luotettavimpana uutisten välittäjänä. Heidän mielestään toimittajan kirjoittama uutinen on luotettava, koska he kokevat vastuun sanomasta kuuluvan viestin kirjoittajalle. Nuoret kuitenkin ymmärtävät, että netissä vastuu sanomasta kuuluu kokonaisuutena lukijalle. (Itella, Nuoret ja Media -tutkimus, hakupäivä 5.4.2011.)

4.4 Miksi lukeminen on tärkeää?

Opetushallitus arvioi keväällä 2010 äidinkielen ja kirjallisuuden oppimistuloksia perusopetuksen 9. luokalla. Kokeeseen osallistui 2601 oppilasta, jotka menestyivät lukemisen ja kirjoittamisen tehtävissä keskimäärin tyydyttävästi. Kirjoitustaidon taso oli tytöillä tyydyttävä ja pojilla välttävä. (Opetushallitus 2011, hakupäivä 17.4.2011.) Keskimäärin oppilaat saivat kokeen enimmäispistemäärästä 60,5 % (Lappalainen, Sen edestään löytää, hakupäivä 17.4.2011). Suomalaisten nuorten kirjoitustaito on siis hälyttävässä tilassa. Kirjoitustaidottoman henkilön on vaikea pärjätä tulevaisuudessa jatkokoulutuksen, työpaikkojen ja muiden yhteiskunnallisten asioiden näkökulmasta. Mitä voidaan tehdä, jotta nuorten kirjoitustaito paranisi?

Sanomalehtien liitto teetti vuonna 2006 tutkimuksen, jossa tarkasteltiin sanomalehden merkitystä nuorten oppimiselle (Linnakylä & Malin 2006). Tutkimuksesta selviää, että lehtien lukemiseen on syytä kannustaa, koska lukemisaktiivisuus parantaa lukutaidon lisäksi menestystä matematiikassa, luonnontieteissä ja ongelmanratkaisussa. Lisäksi paljon lukevien suhtautuminen koulukäynnin hyödyllisyyteen on myös selkeästi vahvempi kuin niillä, jotka lukevat vähän sanomalehtiä. (Linnakylä & Malin 2006, 28—29.) Tästä voidaan päätellä, että säännöllinen sanomalehtien lukeminen kehittäisi myös nuorten kirjoitustaitoa.

Lehtien lukemisella on myös toinen tärkeä rooli nuorten elämässä. Lehtiä lukemalla pysyy perillä ympäröivän maailman tapahtumista ja on mahdollista muodostaa jonkinlainen käsitys myös omasta asemasta yhteiskunnassa. Tällä hetkellä nuoret saavat äänestää esimerkiksi eduskuntavaaleissa täytettyään 18 vuotta, mutta miten nuori osaa vaikuttaa itseään – ja koko Suomea – koskeviin asioihin, ellei hän lue, kirjoita tai ole millään tavalla perillä maan asioista? Monelle nuorelle median käyttö on kyllä osa jokapäiväistä elämää, mutta on eri asia, miten nuoret mediaa käyttävät. Jos käyttö rajoittuu sosiaalisen median sivustoilla olevien testien tekemiseen ja pelien pelaamiseen, jäävät yhteiskunnalliset asiat auttamatta taka-alalle. On pelottavaa ajatella, että parin vuosikymmenen jälkeen näistä nuorista kasvaa aikuisia, joita ei välttämättä ollenkaan kiinnosta ottaa osaa yhteisiin asioihin, tai heillä ei ole kykyä siihen.

4.5 Aiemmin tehdyt tutkielmat

Oulun seudun ammattikorkeakoulussa paikallislehtien tulevaisuutta ja kehittämistä ovat tutkineet Päivi Mäkinen ja Sauli Pahkasalo. Pahkasalo selvitti omassa tutkielmassaan paikallislehtien ja lukijoiden vuorovaikutusta ja sen mahdollista muuttumista tulevaisuudessa (Pahkasalo 2006, 1). Mäkinen taas tarkasteli omassa tutkielmassaan Oulun läänin paikallislehtien tulevaisuudennäkymiä (Mäkinen 2005, 1). Molemmat mainitsevat tutkielmissaan paikallislehtien tulevaisuuden olevan vaakalaudalla, koska levikit ovat laskeneet. Mäkisen haastattelemat toimittajat mainitsivat paikallislehden haasteiksi levikkialueelta pois suuntautuvan muuttoliikkeen, levikkialueen elinkeinoelämän negatiivisen kehityksen sekä väestömuutokset, kuten suurten ikäluokkien harvenemisen ja pienen syntyvyyden. Haasteena koettiin myös levikkialueelle suuntautuva muuttoliike, sillä alueen uusia asukkaita ei välttämättä kiinnosta tilata uuden asuinpaikkansa paikallislehteä, varsinkin jos alueella ilmestyy jokin ilmaisjakelulehti. (Mäkinen 2005, 2.)

Pahkasalon mukaan paikallislehtien haasteena on lehden ja lukijoiden suhteen vahvistaminen sekä sähköisten medioiden suosion nouseminen. Pahkasalon mielestä olisi löydettävä keinoja, joilla painettu media voi säilyttää asemansa tulevaisuudessa. Pahkasalon tutkielmassa mainitaan myös nuoret ja heidän

osallisuutensa paikallislehden sisältöön. Pahkasalon kyselyihin vastanneet päätoimittajat olivat kaikki sitä mieltä, että nuorten lukijoiden aktivoiminen on erittäin tärkeää paikallislehdelle. (Pahkasalo 2006, 1, 22.)

Mäkisen tutkimuksen mukaan nuoriso on vuonna 2004 seurannut oman paikkakunnan uutisia aktiivisimmin sanomalehdestä, mutta näiden uutisten ohi ovat menneet radio- ja tv-ohjelmat sekä sarjakuvat. Tärkeimpänä tiedotusvälineenä nuoret ovat vuonna 2004 pitäneet televisiota ja toiseksi tärkeimpänä internetiä, selviää Mäkisen tutkimuksesta. (2005, 21.)

5 MENETELMÄ JA AINEISTO

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, miten paikallislehti ottaa sisällöntuotannossaan nuoret huomioon ja toisaalta ottaa selville, millainen rooli paikallislehdellä on levikkialueensa nuorten elämässä. Teoksessa Tutki ja kirjoita (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2004, 174) todetaan, että paras tapa päästä selville siitä, mitä ihmiset ajattelevat, tuntevat, kokevat tai uskovat on käyttää tutkimusmenetelmänä haastattelua, kyselylomaketta tai päiväkirjatekniikkaa. Itse päädyin tarkastelemaan nuorten näkemystä paikallislehdestään kyselylomakkeella, koska heitä oli suuri ryhmä, eikä minulla siksi olisi ollut resursseja haastatella heitä kaikkia henkilökohtaisesti.

Kyselyn heikoksi kohdaksi olisi voinut osoittautua se, etteivät vastaajat välttämättä olisi suhtautuneet kyselyyn riittävän vakavasti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 184). Tässä tapauksessa minulla oli kuitenkin lukiolla yhteyshenkilönä nuorten äidinkielen opettaja, jonka avulla suurin osa nuorista vastasi kyselyyn asiallisesti, enkä joutunut hylkäämään kuin pari vastausta.

Alun perin tarkoitukseni oli nuorten lisäksi selvittää, mitä koko Akaan Seudun toimitus ajattelee nuorten tärkeydestä paikallislehdelle. Suunnitelmanani oli laatia toimitukselle avoimet kysymykset, sillä se olisi tarjonnut heille parhaan mahdollisuuden kertoa, mitä he todella ajattelevat asiasta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 190). Valitettavasti toimituksella ei ollut aikaa vastata minulle näin laajasti, joten päädyin lopulta lähettämään heille nuorten antamat vastaukset kyselyyni, joita Akaan Seudun päätoimittaja Juha Kosonen kommentoi itse muutamalla sivulla.

5.2 Nuoret

Kyselyyni (katso liite 1) vastasivat Akaan Viialassa sijaitsevan lukion toisen vuosikurssin opiskelijat, jotka ovat iältään 17-vuotiaita. Lähetin kyselyn heille

joulukuussa 2010, ja siihen vastasi kaikkiaan 23 opiskelijaa. Kyselylomake muodostui avoimista kysymyksistä, sillä uskoin niiden avulla saavani kaikista rehellisimpiä vastauksia. Kysymykset käsittelivät paikallislehti Akaan Seutua ja sitä, mikä lehdessä kiinnostaa nuoria, miten he haluaisivat kehittää sitä ja mitä siitä heidän mielestään vielä puuttuu.

Opiskelijoiden oli tarkoitus vastata kyselyyn sähköisesti, jotta minun ei olisi tarvinnut erikseen litteroida vastauksia. Valitettavasti he eivät kuitenkaan päässeet käyttämään kyseisenä päivänä koulunsa atk-luokkaa, joten vastaukset tulivat minulle paperisena versiona. Tämä vaati minulta hieman ylimääräistä työtä, koska jouduin kirjoittamaan kaikki vastaukset digitaaliseen muotoon.

23 vastauslomakkeesta 21 oli käyttökelpoisia. Kaksi lomaketta jouduin hylkäämään, koska niihin oli kirjoitettu lähinnä törkeyksiä. Olin osannut varautua tähän, koska kyse oli kuitenkin vielä alaikäisistä nuorista.

5.3 Akaan Seudun toimitus

Tarkoitukseni oli käyttää toimittajien haastattelussa avoimia kysymyksiä. Tämä olisi ollut ihanteellisin haastattelutapa, koska toimittajat olisivat voineet vastata mahdollisimman laajasti ja monipuolisesti. Jouduin kuitenkin luopumaan tästä suunnitelmasta ajankäytöllisistä syistä.

Päädyin lopulta lähettämään lukion opiskelijoilta saamani kyselyvastaukset Akaan Seudun päätoimittajalle. Pyysin, että toimituksessa koostettaisiin lista kommentteista, joita kyselyn vastaukset toimituksessa herättivät. Toivoin heiltä erityisesti näkemyksiä siitä, kuinka he paikallislehden toimituksena ottavat huomioon nuoret. Sain vastauksena muutaman sivun tekstiä, josta valitettavasti vain yksi osa käsitteli suoraan nuorten osuutta paikallislehden teossa. Tämän takia toimituksen kommenttien osuus jää tässä tutkielmassa suppeaksi.

5.4 Tutkimustulosten analysointi

Tutki ja kirjoita -teoksen mukaan tutkimusaineisto on useimmiten järkevää kirjoittaa puhtaaksi sanasanaisesti, ja sitä nimitetään litteroinniksi (Hirsjärvi,

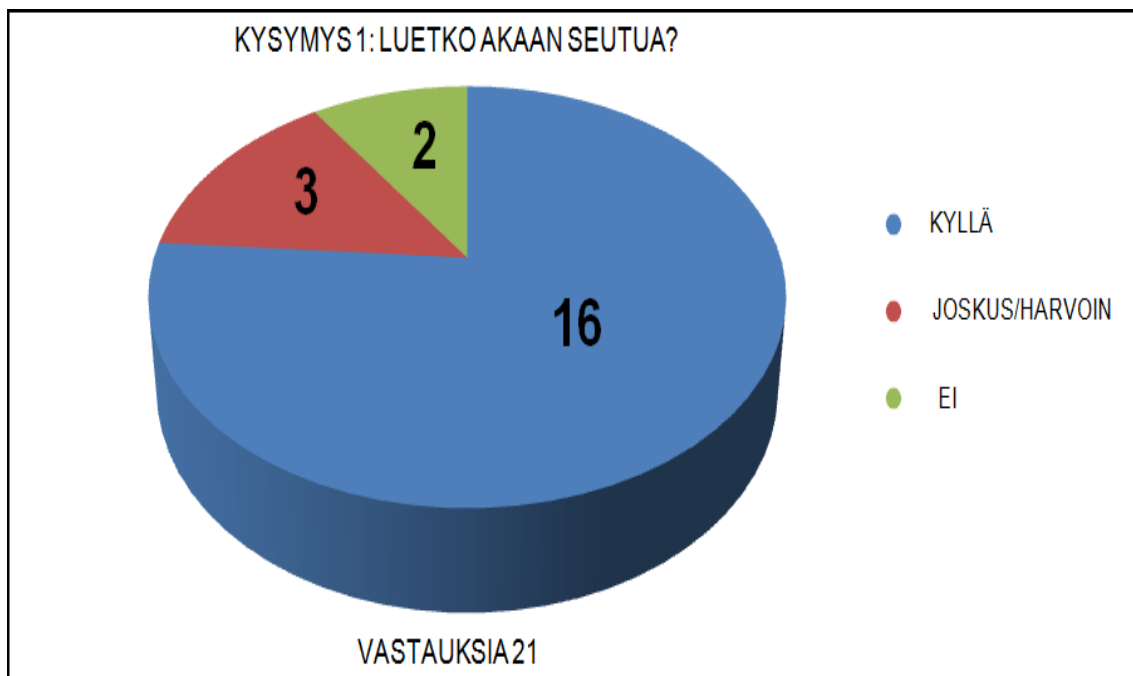
Remes & Sajavaara 2004, 210). Kuten jo aiemmin mainitsin, minun tutkimuksessani tämä tarkoitti sitä, että kirjoitin nuorilta saamani kyselyvastaukset puhtaaksi tekstinkäsittelyohjelmalla, jotta minun olisi helpompi muodostaa kokonaiskuva heidän näkemyksistään.

Ryhdyin analysoimaan vastauksia, kun olin saanut litteroitua ne, sillä tällainen menetelmä sopii lomakkeiden tai asteikkomittareiden avulla tehtyjen tutkimustulosten analysointiin. Analysoinnissani käytin sekä selittämiseen että ymmärtämiseen pyrkivää lähestymistapaa. Analysoinnin jälkeen siirryin selittämään ja tulkitsemaan tutkimukseni tuloksia. Tämä tarkoittaa siis sitä, että pohdin analyysini tuloksia ja tein niistä omia johtopäätöksiäni. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 211—213.) Analyysin pohjalta tehty tulkinta on tutkielman luvussa nro 8.

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Akaan Seutu paikallisten nuorten näkökulmasta

Kyselyssä lukioikäisistä nuorista yli puolet kertoi lukevansa Akaan Seutua ainakin joskus. Lehteä lukevien mielestä on kiinnostavaa seurata paikkakuntansa asioita nimenomaan paikallislehdestään. Toisaalta ne, jotka eivät lukeneet lehteä, pitivät lehden juttuja tylsinä tai epäkiinnostavina. Muutama vastaaja kertoi lukevansa lehteä silloin, kun se sattui heidän käsiinsä.

Kuvio 3. Akaan Seutua lukevat nuoret. Lukion toiselle luokalle suunnattu kysely.

Suurin osa vastaajista ei kokenut paikallislehden sisältöä omakseen. Monien mielestä lehti ei ota tarpeeksi huomioon nuoria lukijoitaan, ja sen sisältö tuntuu olevan suunnattu pelkästään aikuiselle lukijakunnalle. Eräs vastaaja piti lehteä huonona, sillä sen jutut olivat hänen mielestään liian yksipuolisia. Positiivisimmissa vastauksissa lehteä pidettiin hyvänä paikallislehtenä, joka ”raportoi tärkeimmistä alueen asioista, mitä suuret lehdet eivät tee”. Tyypillinen viesti oli kuitenkin se, että vain harvoin lehdessä oli ”ihan kiinnostavia juttuja”.

Itellan syksyllä 2007 julkistaman selvityksen mukaan 12—17-vuotiaat nuoret lukevat eniten Aku Ankkaa, jonka lukijamäärä oli 242 000. Toiselle ja kolmannelle sijalle ylsivät Suosikki ja Demi, joiden lukijamääräksi laskettiin 118 000 ja 111 000. (Aikakauslehdet, Mitä lehtiä nuoret lukevat?, hakupäivä 13.4.2011.) Yhteenvedona voidaan siis esittää, että nuoria kiinnostavat sarjakuvat, viihde ja toiset nuoret. Tämä valottaa sitä, miksi paikallislehti loistaa poissaolollaan nuorten lukutottumuksissa. Tietenkään paikallislehteä ei voi muuttaa kokonaan viihdelehdiksi tai musiikkijulkaisuksi, mutta varmasti edellä mainituillekin uutisille olisi lehden sivuilla tilaa.

Nuoret kaipasivat enemmän heidän ikäluokalleen suunnattuja juttuja. 21 vastaajasta 15 oli sitä mieltä, ettei lehdessä ole tarpeeksi heitä kiinnostavia juttuja. Pysyin kertomaan, mistä he kaipasivat lisää tietoa lehteensä. Aiheiksi tarjottiin esimerkiksi nuorisoa, urheilua, koulumaailmaa, harrastuksia ja nuorisopolitiikkaa.

Kuvio 4. Nuoria kiinnostavien juttujen määrä Akaan Seudussa. Lukion toiselle luokalle suunnattu kysely.

Nuoret mieltävät sanomalehdet perinteisesti aikuisten lukumateriaaliksi, ja siksi lehteen tarttuminen voi olla hiukan innotonta. Sanomalehti koetaan omaksi vasta sitten, kun on jo oma perhe ja ajankohtaisiksi käyvät niin lasten päivähoito, verotus kuin auto- ja asuntolainat (Kunelius 2004, 112). Nuorten paikallislehteä kohtaan olevaa asennetta on mahdollista muokata monin tavoin. Kuten niin moni muukin asia, kiinnostus paikallislehteä kohtaan syntyy jo kotona vanhempien esimerkistä. Itsekin olen oppinut lukemaan kotiseutuni paikallislehteä siksi, että vanhempani tilaavat sitä ja lukevat sen säännöllisesti. Myös koulujen opetuksessa paikallislehti voisi olla enemmän mukana vaikka lähettämällä kouluun silloin tällöin nivaskan lehtiä, joita oppilaat ja opiskelijat voisivat yhdessä tutkia.

Kysyin, millaisia muutoksia lehteen pitäisi nuorten mielestä tehdä, jotta se kiinnostaisi heitä enemmän. Nuoret kaipasivat monipuolisempia juttuja, enemmän sisältöä sekä pirteämpää ulkoasua. Erään vastaajan mielestä liian monet paikallislehden jutut keskittyivät poliittiseen päätöksentekoon, ja hän toivoikin enemmän ihmisläheisempiä juttuja.

Kolmasosa vastaajista piti paikallislehteä sinänsä tärkeänä, mutta useimpien mielestä ilmankin tulee hyvin toimeen. Muutaman vastaajan mielestä lehti on tärkeä, koska sitä seuraamalla pysyy mukana oman paikkakuntansa tapahtumissa. Moni vastaaja oli kuitenkin sitä mieltä, että tärkeimmät uutiset voi lukea nykyään internetistä tai isommasta sanomalehdestä.

Nuoret kommentoivat paikallislehden tärkeyttä muun muassa seuraavasti:

Paikallislehti on tärkeä, koska siinä kerrotaan oman paikkakunnan tärkeimmistä tapahtumista ja muutoksista. Tulisikin kuitenkin toimeen ilman paikallislehteä, koska saan tietoa paikkakuntani asioista muualtakin.

Paikallislehti on tärkeä, mutta tulisikin toimeen ilmankin. Akaa on pieni kunta, sen paikallisasiat eivät ole kovinkaan tärkeitä maailman mittakaavalla.

Paikallislehti on ihan tärkeä, sillä se antaa tietoa siitä, mitä kotikylässä tapahtuu. Kyllä sitä ilman ehkä jotenkin voisi tulla toimeen, mutta silloin olisi aina kujalla kaikista tapahtumista.

Kuvio 5. Paikallislehden tärkeys nuorten mielestä. Lukion toiselle luokalle suunnattu kysely.

Paikallislehtien näkökulmasta tulevaisuuden suhteen on siis syytä olla huolissaan, koska tyypillinen lukiolainen ajattelee paikallislehden olevan tärkeä, mutta tulevaisuutta kuitenkin toimeen ilmankin. Nuoret ovat tottuneet käyttämään internetiä myös paikallisten asioiden tietolähteenä. Lisäksi nuori lukija käyttää sanomalehteä ensisijaisesti radio- ja tv-ohjelmien seuraamiseen sekä sarjakuvien lukemiseen. Paikallisuutiset tulevat tärkeysjärjestyksessä vasta edellä mainittujen jälkeen. (Mäkinen 2005, 21.)

Merja Sinkkonen-Tolppi on tutkinut tekijöitä, jotka saavat nuoret kiinnittymään kotiseudulle. Hänen väitöstutkimuksensa mukaan nuorista yli 70 % kertoi tuntevansa kotiseutunsa. Tässä yhteydessä kotiseudun tunteminen tarkoitti

erityisesti sitä, miten nuoret kokivat kiinnostusta kotiseudun asioihin, kuten paikallislehtien lukemiseen, kotiseudun kehittämiseen ja omien paikkakunnalla olevien juurien tuntemiseen. (Sinkkonen-Tolppi 2006, 149.) Tästä voidaan päätellä, että paikallislehdellä olisi kuitenkin mahdollisuuksia saada nuoret kiinnostumaan itsestään, jos sisältöä muutettaisi ainakin osittain nuorekkaammaksi.

Sinkkonen-Tolpin tutkimuksesta selviää, että nuoret haluavat tuntea olevansa osallisia kotiseutuunsa (2006, 149). Koska paikallislehti on yleensä hyvin kiinteä osa paikkakuntaansa, on sen lukeminen ja sen sivuilla vaikuttaminen kenelle tahansa lukijalle hyvä keino osallistua kotiseudun asioihin. Lehden lukijapalstalle kirjoittaminen on monille lukijoille tärkeä vaikutusväline. Myös nuorille olisi hyvä osoittaa, että lehteen kirjoittaminen on yhtä sallittua ja suositeltavaa heille kuin aikuisellekin väestölle. Monella nuorella on paljon sanottavaa, mutta oikea kanava näiden mielipiteiden ilmaisulle tuntuu puuttuvan, koska he eivät välttämättä uskalla tulla esille aikuisten valtaamalla mielipidepalstalla.

Seuraavaksi kysyin, mitä mieltä nuoret olisivat heidän ikäluokalleen suunnatuista sivuista, jotka ilmestyisivät esimerkiksi kerran viikossa paikallislehdessä. Lähes kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että ajatus olisi hyvä ja he lukisivat tällaisia sivuja mielellään. Vain kaksi vastaajaa olisi kuitenkin itse valmis osallistumaan sivujen toimittamiseen jollain tavalla. Haluttomuus osallistua johtui pääosin siitä, ettei heillä olisi mielestään enää koulun ja harrastusten lisäksi aikaa nuorisosivuille kirjoittamiseen.

Sauli Pahkasalon tutkielman mukaan monet paikallislehdet pitävät nuorten lukijoiden aktivointia hyvin tärkeänä paikallislehtien tulevaisuuden kannalta. Hänen tutkimissaan paikallislehdissä tehdään yhteistyötä nuorten kanssa esimerkiksi teemapäivien ja nuortensivujen avulla. Eräs lehti myös tilaa koululaisilta juttuja. (Pahkasalo 2006, 22.) Tällainen yhteistyö olisi tarpeen myös Akaan Seudussa, jos lehti haluaa tukea nuorten lukijoiden kiinnostusta itseään kohtaan. Toisaalta tukea tarvittaisiin myös koulujen suunnalta, jotta yhteistyö saataisiin käynnistettyä kunnolla. Ainakin lukiossa opiskelijoilla on äidinkielen

kursseja, joilla opetellaan mielipidekirjoitusten, kolumnien ja kritiikkien kirjoittamista. Minusta näitä kirjoituksia voitaisiin tarjota paikallislehden julkaistavaksi, jotta lehdessä olisi säännöllisesti luettavissa myös nuorten ajatuksia ja kannanottoja.

Halusin myös selvittää, lukevatko nuoret paikallislehteään mieluummin paperisena vai internetversiona. Lähes kaikki heistä vastasivat seuraavansa enemmän paperilehteä, eivätkä kaikki vastaajat edes tiesivät internetlehden olemassaolosta. Heidän mukaansa paperiversio on aidomman tuntuinen, sitä on helpompi selata ja se on myös helpommin saatavilla. Verkossa olevan lehden puolestapuhujiakin oli muutama. Heidän mielestään lehden lukeminen netissä on kätevämpää ja säästää paperijätettä.

Internet on kuitenkin kohonnut nuorten keskuudessa selkeästi tärkeimmäksi tiedotusvälineeksi. Se on ohittanut jopa television sekä mieluisuudessa että tärkeydessä. Internetin arvostus ja mieluisuus on ollut nouseva trendi jo vuodesta 1995, kun taas esimerkiksi sanomalehtien tärkeystaso on pysynyt lähes samana vuodesta 1999. (Nuorison mediankäyttötutkimus 2007, hakupäivä 13.4.2011.) Jos paikallislehdet – ja sanomalehdet yleensä – haluavat säilyttää nuoret lukijansa, heidän on tulevaisuudessa panostettava lehtiensä www-sivuihin enemmän. Sanomalehtien verkkosivuilla käyminen on nimittäin lisääntynyt vuosien kuluessa selvästi. Kun vuonna 2004 verkkosivuilla kertoi vierailevansa 64 % nuorista, oli vastaava luku vuonna 2007 jo 71 %. Nousu on ollut huimaavaa, sillä vielä vuonna 2001 sanomalehtien verkkosivuilla vieraili vain 52 % nuorista. (Nuorison mediankäyttötutkimus 2007, hakupäivä 13.4.2011.)

Lopuksi kysyin, tilaisivatko nuoret kotipaikkakuntansa paikallislehden itselleen, kun muuttaisivat omilleen esimerkiksi opiskelemaan. Suurin osa vastasi, etteivät todennäköisesti tilaisi lehteä, kun eivät enää asuisi samalla paikkakunnalla. Vastaajat eivät kokeneet lehden tilaamista siinä vaiheessa enää tarpeelliseksi, koska he kyllä kuulisivat kotipaikkakunnan tapahtumista muutakin kautta. Myös tilaamiseen tarvittava raha vaikutti olevan yksi este. Vain yksi vastaaja kertoi

varmasti tilaavansa lehden silloinkin, sillä hänestä olisi mukava lukea kotipaikkakunnan asioista muualla asuessaan.

6.2 Päätoimittajan kommentit kyselyyn

Akaan Seudun päätoimittajan Juha Kososen mukaan suomalaiset paikallislehdet ovat perinteisesti vanhemman väestön lehtiä, eivätkä lukiolaisten antamat vastaukset siksi yllättäneet häntä. Kosonen pitää nuoria lukijoita paikallislehden Akilleen kantapäänä, ellei jopa painajaisena. Hän toteaa, että kun lehden sisältö suunnataan pääsääntöisesti jo vakiintuneille yli 27-vuotiaille lukijoille, jää nuorten osuus paljon vähemmälle.

Akaan Seudun toimitus koostuu päätoimittajasta sekä neljästä toimittajasta, joista kaksi on vakituisia ja kaksi avustavia. Kososen mukaan yhdenkään toimittajan toimenkuvaan ei kuulu nuoriso.

Kun paikallislehtikin on tänä päivänä yhä enemmän uutislehti, pääsevät nuoret esiin, jos heillä on jotakin uutisoitavaa, esimerkiksi ylioppilaskirjoitusten, urheilusaavutusten tai muiden harrastuksien yhteydessä. Myös uutiset koulusta nostavat usein nuoria esiin. (Juha Kosonen, Akaa.)

Kososen mukaan nuorilta on julkaistu juttuja Akaan Seudussa ”säännöllisen epäsäännöllisesti”. Lehdessä on ollut nuortensivuja, ympäristösivuja ja musiikkiarvosteluja. Lisäksi alalle aikovat nuoret ovat työskennelleet lehdessä työelämää tutustumis -jaksolla.

Kosonen toteaa viestinnän kentän olevan nyt voimakkaassa murroksessa.

Painettu lehti ei tänä päivänä ole minkään lukijaryhmän keskuudessa itsestäänselvyys. Internet eri kanavineen on voimakkaassa nousussa eteenkin nuorten keskuudessa. Nyt jo tiedetään, että erilaiset sähköiset lehdet voivat olla myös ilmoittajia houkuttelevia. (Juha Kosonen, Akaa.)

7 PRODUKTIO TUTKIMUSTULOSTEN POHJALTA

Opinnäytetyöni produktio-osana päätin koostaa Akaan Seutuun nuortenliitteen, jonka sisällön ideoisivat ja toteuttaisivat nuoret itse. Valitsin nuortenliitteen produktioni aiheeksi, koska halusin herätellä nuorten ja paikallislehden välille kiinnostusta tehdä vastaavanlaista yhteistyötä myös jatkossa. Liitteen tarkoituksena oli antaa nuorille kirjoittajille mahdollisuus saada näkyvyyttä omalle luovuudelleen ja toisaalta kehittää Akaan Seudulle uutta, mielenkiintoista sisältöä, joka kiinnostaisi myös nuorempaa lukijakuntaa.

Valitsin liitteen kirjoittajiksi saman lukioluokan, joka vastasi myös tekemääni kyselyyn, koska halusin heidän itse näyttävän, millainen sisältö kiinnostaisi heitä itseään lukijoina. Halusin, että nuoret itse valitsisivat liitteelle teeman, ja kirjoittaisivat jutut omasta näkökulmastaan. Liitteen teemaksi valikoitui taide, joka samalla tuki heidän sillä hetkellä alkanutta Maailman kirjallisuus -kurssiaan. Akaan Seutu antoi minulle melko vapaat kädet liitteen koostamiseen, joten suunnittelin itse, millaisista jutuista liite voisi koostua. Päädyin ehdottamaan nuorille, että he kirjoittaisivat mielipidekirjoituksia, kirja-arvosteluja ja haastatteluita. Painotin, että jutut kannattaa ehdottomasti kirjoittaa sillä tyylillä, että he voisivat itse kuvitella lukevansa niitä lehdestä.

En halunnut ohjata juttujen kirjoittamista liikaa, jotta niissä näkyisi nuorten oma tyyli. Siksi laadin vain yhden sivun mittaisen ohjeistuksen, jossa oli listattu tärkeimmät pääkohdat, jotka kannattaa ottaa huomioon juttujen kirjoittamisessa. Nuoret omaksuivat ohjeet hyvin, sillä lähes jokainen vastaanottamani juttu oli julkaisukelpoinen. Jutuista välittyi hyvin nuorten oma näkemys ja arvomaailma, mitä juuri tavoittelin liitettä varten. He olivat valinneet tekstiensä aiheeksi kirjallisuutta, elokuvia ja musiikkia – aiheita, joista he kertoivat jo kyselyssä olevansa kiinnostuneita. Nuoret pohdiskelivat myös taiteen merkitystä, sen olemusta ja sitä, miten taide näkyy heidän omassa elämässään.

Liite onnistui erinomaisesti. Olin varautunut takaiskuihin, kuten siihen, ettei tällainen yhteistyö kiinnostaisikaan vielä alaikäisiä nuoria, joiden elämässä on paljon muutakin, kuten harrastuksia. Kyselyssä moni nuori vastasi olevansa kyllä kiinnostunut lehdessä säännöllisesti ilmestyvästä nuortenliitteestä, mutta vain harva heistä oli millään tavalla kiinnostunut kyseisen liitteen tekemisestä. Siksi olin positiivisesti yllätynyt heidän kirjoittamiensa juttujen tasosta. Uskon, että moni nuori ei ollut tähän mennessä edes ajatellut, kuinka monenlaisia juttuja lehdessä voidaan julkaista. Monella heistä tuntui olevan käsitys, että lehteen kirjoittaminen tarkoittaa vain uutisten tai sähkeiden kirjoittamista, mikä voi monen 17-vuotiaan mielestä kuulostaa puisevalta ja tylsältä. Toivonkin, että liitteen parissa työskentelyn jälkeen edes osa heistä saisi kimmokkeen yrittää julkaista juttujaan jatkossakin. Jokaisen kirjoittajan ei toki tarvitse kouluttautua toimittajaksi alalle, mutta paikallislehdessä on varmasti tilaa – ja tilausta – pöytälaatikkokirjoituksillekin.

Myös Akaan Seudun toimituksessa oltiin tyytyväisiä liitteeseen, ja se sai lehdestä näkyvän paikan keskiaukeamalta. Vaikka toimituksessa ei olekaan varattu resursseja säännöllisten nuortensivujen tekemiseen, toivon, että koostamani liite synnyttäisi edes jonkinlaisen perinteen. Tällainen yhteistyö vahvistaa nuorten luovuutta ja antaa heille näkyvyyttä omalla paikkakunnallaan. Lisäksi se antaa lehdelle sen kipeästi tarvitsemää huomiota nuorten suunnalta. Säännölliset nuortensivut lisääisivät nuorten kiinnostusta lehteä kohtaan.

Ihanteellisimmassa tilanteessa paikallislehden ja alueen koulujen välille syntyisi tiivistä yhteistyötä, joka hyödyttäisi molempia osapuolia. Tämä kuitenkin vaatisi enemmän aikaa ja resursseja kuin omassa produktiossani käytin. Kokoamani nuortenliite tuotettiin melko lyhyessä ajassa, sillä juttujen kirjoittamisen ja liitteen ilmestymisen välillä oli vain muutama viikko. Mielestäni olisi myös tärkeää, että nuoret saisivat osallistua nuorille tarkoitettujen sivujen tekemiseen vielä enemmän. Tällä kertaa heidän osallistumisensa rajoittui vain juttujen kirjoittamiseen, mutta optimaalisinta olisi, jos he voisivat myös kuvata, editoida ja taittaa. Tämä kuitenkin vaatisi suuria resursseja sekä toimitukselta että koululta, eikä varmasti ole toteutettavissa vielä pitkään aikaan.

Mediamaailmaan tutustuminen olisi mielestäni kuitenkin tärkeää jokaiselle nuorelle, koska me suomalaiset elämme nykyään maailmassa, jossa media on jatkuvasti läsnä jokapäiväisessä elämässä.

8 POHDINTAA

Tutkielmani aiheen valitseminen ei ollut vaikeaa. Olen asunut ison osan lapsuudestani Viialassa, joka on pieni paikkakunta, ja lukenut aina paikallisista tapahtumista Akaan Seudusta. Olen kuitenkin huomannut, ettei paikallislehti kiinnosta samalla tavalla kaikkia alueen nuoria, ja kiinnostuin tämän takana olevista syistä. Siksi halusin käyttää tilaisuuden hyödyksi ja tutkia opinnäytetyöni aiheena paikallislehden ja nuorten vuorovaikutusta. Kehittelin ideaani Opinnäytetyön valmistelu -opintojaksolla, ja innostuin aiheesta aina vain lisää. Halusin tutkielmastani olevan jotain hyötyä sekä paikallislehdelle että alueen nuorille. Toivonkin, että opinnäytetyöprosessini jälkeen suhde paikallislehden ja nuorten välillä olisi hieman parempi.

Valitsin Akaan Seudun ja Akaan kaupungin tutkielmani kohteeksi myös siksi, että olen itse suorittanut harjoitteluni Akaan Seudussa, ja mielestäni sillä on täydet edellytykset kyetä aktivoimaan myös nuoria lukijoita. Halusin sekä tutkielmallani että produktiollani osoittaa Akaan Seudun toimitukselle, ettei nuorten lukijoiden houkuttelemisen ole lopulta niin vaikea prosessi kuin he saattavat ehkä kuvitella. Mielestäni onnistuin tässä oikein hyvin ja uskon, että työni on luonut jonkinlaisen perustan lehden ja nuorten väliselle toiminnalle.

Halusin tutkielmalleni aiheen, jota voisin myös hyödyntää produktiossani ja toisin päin. Ajattelin, että pelkkä kirjallinen materiaali tuskin herättää suuria tunteita Akaan Seudun toimituksessa, joten on parasta näyttää heille, mihin alueen nuoret pystyvät. Produktion tarkoitus oli siis näyttää käytännössä, mihin tutkielmallani pyrin, ja myös tämä tavoite toteutui hyvin. Produktioni on todiste siitä, että nuoria kiinnostaa nähdä paikallislehden sivuilla omia tuotoksiaan. Myös nuortenliitteestä saamani palaute kertoo siitä, että nuori näkökulma asioihin kiinnostaa aikuisiakin lukijoita.

Nuorilta saamani vastaukset kyselyyn eivät oikeastaan yllättäneet minua. Itse Akaan Seudussa työskenneltyäni olen tutustunut läheisesti lehden sisältöön, ja

ymmärrän täysin, miksei se välttämättä houkuttele vielä alaikäisiä lukijoita. Kun pääosa lehden sisällöstä koostuu kaupungin päätöksenteon uutisoinnista, politiikasta ja muista samankaltaisista aiheista, jotka eivät niin läheisesti kosketa nuorten elämää vielä tässä vaiheessa, on paikallislehteä helppo pitää tylsänä. Tämä ei kuitenkaan ole pelkästään Akaan Seudun vika. Sanotaan, että tyhjästä on paha nyhjäistä, ja se pätee hyvin tähänkin tilanteeseen. Jos kaupungin alueella järjestetään vain vähän nuorille suunnattuja tapahtumia, on sellaisista vaikea kirjoittaa paljon juttujakaan. Siksi yhteistyö nuorten kanssa olisi mielestäni toimiva keino julkaista lehdessä myös nuoria lukijoita houkuttelevia juttuja.

Nuoret vastasivat kyselyyni yllättävänkin asiallisesti, lukuunottamatta paria vastaajaa. Vaikutti siltä, että he olivat todella miettineet vastauksiaan ja käyttäneet vastaamiseen aikaa. Koska kaikkien vastaajien mielipiteet paikallislehdestään olivat niin samankaltaisia, uskon, että tutkimustulokset ovat luotettavia. Mielestäni 21 vastaajaa oli juuri sopiva otos tällaisen tutkimuksen tekemiseen. Vastaajaryhmän joukossa oli sekä tyttöjä että poikia, mikä antaa vastaajista mielestäni riittävän laajan skaalan. Toisaalta, jos kysely olisi tehty jo täysi-ikäisille nuorille, heidän mielipiteensä olisivat saattaneet olla hiukan erilaisia, koska he ovat todennäköisesti jo paljon kiinnostuneempia niin sanotuista aikuisten asioista kuin alaikäiset nuoret.

Johtopäätökset tutkimustuloksista

Nuorten antamien vastausten valossa on sanottava, että paikallislehdillä – kuten sanomalehdillä yleisesti – on käsissään ongelma, jonka ratkaiseminen vaatii hiukan aikaa ja resursseja. Nuoret ovat yllättävän vaativia lukijoita, ja heidän mielenkiintonsa herättäminen on haastava tehtävä mille tahansa sanomalehdelle. Mielestäni saamani vastaukset kuitenkin osoittavat, ettei tilanne ihan toivotonkaan ole. Vaikka nopealla vilkaisulla saa sellaisen käsityksen, ettei paikallislehti voisi vähempää kiinnostaa, osa nuorista kuitenkin ilmaisee olevansa kiinnostunut paikallisista asioista. Jos nuoria ei saada osallistumaan lehden tekoon, niin toimitus voi ainakin pitää esillä nuorten näkökulmaa, tukea heidän vaikutusmahdollisuuksiaan, aktivoida vaikuttamiseen

ja vaikkapa joissain tapauksissa liittoutua nuorten kanssa näille tärkeissä kunnallisissa hankkeissa.

Minulle itselleni nuorten vastaukset merkitsevät haasteen vastaanottamista, sillä tulevana toimittajana ja itsekin toistaiseksi nuorena ihmisenä haluan kirjoittaa sellaisia juttuja, jotka kiinnostaisivat mahdollisimman monia lukijoita. Mielestäni ei ole mahdotonta kirjoittaa poliittista uutista niin, että siitä kiinnostuvat myös asiaan perehtymättömät lukijat. Pidän nuorten lukijoiden huomioimista tärkeänä, koska tulevana aikuisina heidän olisi hyvä ymmärtää ympäröivästä yhteiskunnasta mahdollisimman paljon, jotta he voisivat osallistua kunnolla itseään ja muita ihmisiä koskevaan päätöksentekoon. Sanomalehden ja oman paikallislehden lukemisesta olisi tultava tapa jokaiselle nuorelle, sillä tällaisella tavalla ei mielestäni ole mitään haittapuolia, vaan pelkästään etuja. Lisäksi Akaan Seutu ilmestyy vain kahdesti viikossa, eikä se ole mikään romaani, joten sen lukemiseen ei edes tarvitse kuluttaa runsaasti aikaa.

Mitä paikallislehti voi tehdä?

Nuoret lukijat ovat sanomalehdille tärkeä kohderyhmä, jos tarkoituksena on pitää sanomalehti vielä tulevaisuudessa hengissä ja hyvinvoivana. Jos nyt ei ryhdytä kehittämään keinoja houkutella nuoria lukijoita, eivät he tulevaisuudessa aikuisinakaan välttämättä ole kiinnostuneita lehden tilaamisesta. Nuoret ovat tottuneet käyttämään internetiä tiedonlähteenä, joten tulevaisuudessa paikallislehtien kannattaisi panostaa verkkosivujensa tarjontaan. Vaikka kyselyssäni moni nuori kertoikin lukevansa mieluummin paperiversiota, uskon, että tämä mielipide muuttuu muutaman vuoden kuluessa sähköisten medioiden kasvattaessa suosiotaan aina vain lisää. Netissä nuorten olisi muutenkin helpompi saada oma äänensä kuuluviin, koska se on heille tuttu tapa ilmaista oma mielipiteensä. Paikallislehden nettisivuilla voisi olla esimerkiksi pelkästään nuorille suunnattu osio, jossa he voisivat keskustella päivän polttavista uutisista. Tämä ei vaatisi lehdeltä kuin sivuston ylläpitoa ja ajoittaista keskustelun seuraamista häiriköiden varalta.

Akaan Seudun olisi määriteltävä, kuinka tärkeä kohderyhmä nuoret heille on. Vasta sen pohjalta voidaan tehdä päätöksiä ja muutoksia sen suhteen, miten nuoria lukijoita saadaan kiinnostumaan lehdestä. On ymmärrettävää, ettei pienellä toimituksella ole mahdollisuutta irrottaa yhtä toimittajaa tekemään pelkästään nuorille suunnattua sisältöä, mutta kyllä tehtävän voisi varmasti liittää osaksi yhden tai kahden toimittajan työnkuvaa.

Akaan Seutu voisi myös harkita tarjoavansa lehden alennushintaan paikkakunnalta muuttavilla opiskelijoille. Eka lehti -kampanjan tapaan vanhemmat tai sukulaiset voisivat tilata lehden opiskelijalle uuteen kotiin. Kun lehti jaetaan omaan postiluokkuun saakka, on sen lukeminenkin paljon todennäköisempää.

Mitä koulussa ja kotona voidaan tehdä?

Tutkielmaa kirjoittaessani aloin pohtia, eikö nykyajan nuoria todella kiinnosta oman kotipaikan asiat tämän enempää. Mietin, onko viihdeutisten lisääminen ainoa tapa saada nuoret lisäämään sanomalehtien lukua. Jos asia on näin, on kyseessä jostain paljon vaikeammasta asiasta kuin paikallislehden sisällöstä. Kiinnostus yhteiskuntaa ja omaa yhteisöä koskeviin asioihin lähtee kotoa, kun lapset toimivat vanhempiensa ja läheistensä esimerkin perusteella. Onko todella pääteltävä, että paikallislehtien lukeminen – tai ainakin niiden arvostus – on vähentynyt myös aikuisten keskuudessa, kun lapset eivät niitä opi lukemaan? Toisaalta voi olla kyse nuoremman ja vanhemman sukupolven välille syntyneestä kuilusta, jonka ovat aiheuttaneet teknologia ja internetin yleistymisen. Monet vanhemmat hyväksyvät sen, että lapset viettävät suurimman osan vapaa-ajastaan tietokoneella istuen, ja valitettavan monessa tapauksessa ei välttämättä edes seurata, mitä lapset ja nuoret internetissä tekevät.

Tällä hetkellä kouluissa hyödynnetään sanomalehteä opetuksessa sanomalehtiweekkona, mutta tarvetta tällaiselle toiminnalle olisi mielestäni enemmänkin. Varsinkin omaa paikallislehteä voisi käyttää äidinkielen opetuksen osana enemmänkin, jotta lehti tulisi nuorille tutuksi ja kynnys tarttua siihen

vapaa-ajallakin madaltuisi. Median ympäröimässä maailmassa mediakriittisyyden ja medialukutaidon oppiminen on tärkeää, ja lehtien lukeminen ja uutisten sekä juttujen analysointi olisi myös tässä tapauksessa mitä parhain väline. Tämä tietenkin vaatisi myös opettajilta lisäperehdytystä aiheeseen, mikä olisi kuitenkin vain hyvä asia. Sanomalehtien käytön ei sitä paitsi tarvitse rajoittua vain äidinkieleen. Ne ovat hyvää materiaalia myös esimerkiksi historian ja yhteiskuntaopin tunneille, maantietoon ja jopa biologiaan. Internetin ja television käyttö on jo hyväksytty osa opetusta, joten yhtä hyvin sanomalehti voidaan liittää osaksi opetussuunnitelmaa.

Prosessin aikana opitut asiat

Tutkielma kirjoittaminen antoi minulle ensiarvoisen tärkeää tietoa nuorten mediakäsityksistä ja suhtautumisesta omaan paikallislehteensä. Olen pian aloittamassa työt Akaan Seudussa, joten tämän tutkielman pohjalta saadut tiedot tulevat todella tarpeeseen. Uskon, että voin omalta osaltani kirjoittaa lehteen sellasia juttuja, jotka kiinnostavat sekä aikuisempaa että nuorempaa lukijakuntaa.

Opin myös, ettei nuorten lukijoiden aktivointi ole pelkästään paikallislehden tehtävä. Myös koululla, perheellä ja ystävillä on tärkeä rooli siinä, mitä nuoret ajattelevat ja kokevat. Ystävien vaikutus on varsinkin 17-vuotiaalle iso asia. Voi olla jopa hävettävää tunnustaa lukevansa säännöllisesti omaa paikallislehteään, jos kavereiden mielestä sellainen touhu on täysin turhaa ja tyhmää.

Ymmärrän nyt, että nuoret lukijat ovat mille tahansa medialle paljon tärkeämpi kohderyhmä kuin aiemmin ajattelin. Vaikka sanonta ”Nuorissa on tulevaisuus” onkin kulunut ja kliseinen, se pitää paikkansa. Jos nuoret eivät ole nyt kiinnostuneet yhteiskunnallisista asioista, millaisia aikuisia heistä tulee? Mielestäni ei voida vain sokeasti luottaa siihen, että aikuisina heistä kasvaa yhteiskuntatietoisia ja vastuullisia kansalaisia. Ongelma vaatii huomiota muultakin kuin median suunnalta.

Yhteenvetona

Paikallislehti Akaan Seutu ei voi enää jatkaa totutulla linjalla, jos se tahtoo kiinnostaa nuorta lukijakuntaa. Muutoksen olisi tapahduttava suhteellisen nopeasti, ettei menetetä jo olemassa olevia nuoria lukijoita. Muutoksen välineinä voidaan käyttää nuorten omaa sisällöntuotantoa ja lehden verkkosivuja. Ongelma ei ole kuitenkaan pelkästään paikallislehden, myös koulujen ja kotien on tarkistettava suhtautumistaan asiaan.

Ongelma on ratkaistavissa suhteellisen helposti, jos toimeen vain halutaan ryhtyä. Esimerkiksi Akaan alueella toimii kaksi lukiota ja yläastetta, joten nuoria kyllä riittää. Näistä kouluista löytyy runsaasti hyviä kirjoittajia, jotka ovat ainakin pohjimmiltaan kiinnostuneita omasta paikallislehdestään.

Paikallislehden on lunastettava paikkansa nuorten maailmassa. Tämä tarkoittaa sitä, että nuorille suunnatun sisällön pitää muuttua satunnaisesta säännölliseksi, jotta nuorten lukijoiden mielenkiinto pysyisi jatkuvasti yllä. Nuoria kiinnostavia lehtijutun aiheita ovat toiset nuoret, harrastukset, viihde ja kulttuuri. Vaikka näistä aiheista onkin joskus Akaan alueella vaikea löytää kirjoitettavaa, pitäisi nyrkkisääntönä olla, että jokaisessa lehdestä löytyisi ainakin yksi juttu näistä aihealueista.

Muutosta kaipaisi luonnollisesti myös nuorten oma asenne. Heidän olisi ymmärrettävä, että vaikka he eivät olekaan vielä täysi-ikäisiä, ympärillä tapahtuvien asioiden seuraaminen on silti tärkeää. Mielestäni kyse on kuitenkin enemmän laiskuudesta kuin kiinnostuksen puutteesta. Moni kyselyyni vastannut nuori sanoi lukevansa lehteä, jos se sattuu olemaan käsillä ilmestymispäivänä. Olisi siis löydettävä jokin keino, jolla lehti olisi aina ilmestyttyään helposti nuorten saatavilla. Kiinnostuksen on kuitenkin lähdettävä nuorista itsestään, ja median ammattilaiset, koulu ja perhe voivat vaikuttaa siihen vain tiettyyn pisteeseen asti.

LÄHTEET

Aikakauslehdet. 2007. Mitä nuoret lukevat. Hakupäivä 13.4.2011, <http://www.aikakauslehdet.fi/default.asp?docId=19844>.

Akaan kaupunki. 2011. Akaan kaupungin esittely. Hakupäivä 5.4.2011, http://www.aka.fi/kaupunki_ja_hallinto/esittely/.

Akaan Seutu. 2010. Akaan Seudun mediakortti. Hakupäivä 4.4.2011, <http://www.akaanseutu.fi/mediakortti>.

Akaan Seutu. 2011. Akaan Seudun toiminta-ajatus. Hakupäivä 4.4.2011, <http://www.akaanseutu.fi/info/info/#4>.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10. osin uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus.

Huovila, T. 2005. Toimittaja. Tiedon etsijä ja vaikuttaja. Helsinki: WSOY.

Itella. 2007. Tiedote. Nuoret ja media -tutkimus. Hakupäivä 5.4.2011. <http://www.itella.fi/group/tiedotteet/2007/20071127nuoretjamediatutkimus.html>

Kotilainen, S. & Rantala, L. 2008. Nuorten kansalaisidentiteetit ja mediakasvatus. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, Nuorisotutkimusverkosto.

Kunelius, R. 2003. Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin. Helsinki: WSOY.

Kuutti, H. 2006. Uusi mediasanasto. Jyväskylä: Atena.

Lappalainen, H-P. 2011. Sen edestään löytää. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimistulokset perusopetuksen päättövaiheessa 2010. Hakupäivä 17.4.2011, http://www.oph.fi/download/132347_Sen_edestaan_loytaa.pdf.

Linnakylä, P. & Malin, A. 2006. Tukeeko sanomalehtien lukeminen oppimista?. Sanomalehtien lukemisaktiivisuus ja oppimistulokset. Hakupäivä 17.4.2011, http://www.sanomalehdet.fi/files/10/tukeeko_sanomaleht_lukeminen_oppim.pdf.

Mäkinen, P. 2005. Tilattu, odotettu ja luettu? Oulun läänin paikallislehtien tulevaisuudennäkymiä. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Viestinnän koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Numminen, T. 1996. Kun sanomalehti Akaaseen tuli. Toijala: Akaan Seutu.

Opetushallitus. 2011. Tiedote. Suurta vaihtelua yhdeksäsluokkalaisten kirjoitustaidoissa. Hakupäivä 17.4.2011, http://www.oph.fi/etusivu/102/suurta_vaihtelua_yhdeksasluokkalaisten_kirjoitustaidoissa_2.

Pahkasalo, S. 2006. Lukijat lehden kehittäjinä – Päätoimittajien näkemyksiä paikallislehtien ja lukijoiden välisestä vuorovaikutuksesta. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Viestinnän koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Sanomalehtien liitto. 2011a. Sanomalehti viikko. Hakupäivä 5.4.2011, <http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?s=2323>.

Sanomalehtien liitto. 2011b. Eka lehti -kampanja. Hakupäivä 5.4.2011, <http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?s=2506>.

Sanomalehtien liitto. 2011c. Sanomalehtien peittoprosentti ikäryhmittäin. Hakupäivä 5.4.2011. <http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?s=138>

Sanomalehtien liitto. 2011d. Lehdet maakunnittain. Hakupäivä 13.4.2011, <http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?s=74>.

Sanomalehtien liitto. 2007. Tiivistelmä. Nuorison mediankäyttötutkimus. Hakupäivä 13.4.2011, http://www.sanomalehdet.fi/files/214/Nuorison_mediankayttotutk_2007_tiv.pdf.

Sillanpää, P. 2011. Paikallista etiikkaa?. Teoksessa U. Alakangas & P. Sillanpää (toim.) LoCaali 2.0 – Ajatuksia paikallislehtien tulevaisuudesta. Oulun seudun ammattikorkeakoulu, 43–68.

Sinkkonen-Tolppi, M. 2006. Kotiseudulle kiinnittyminen nuoren elämän voimavarana. Teoksessa S. Knuutila, P. Laaksonen & U. Piela (toim.) Paikka. Eletty, kuvitettu, kerrottu. Jyväskylä: Gummerus, 147—155.

Suomen Paikallismediat Oy, 2009. Valtakunnallinen paikallislehtitutkimus. Hakupäivä 13.4.2011, <http://www.paikallismediat.fi/vpt/pdf/VPT2009.pdf>.

KYSELY LUKIOLAISILLE

Paikallislehti Akaan Seutua koskeva kysely

Ohjeita kyselyn täyttämiseen:

- Vastaa kysymyksiin lyhyesti ja ytimekkäästi.
- Kirjoita loppuun nimesi ja ikäsi. Nämä tiedot tulevat vain kyselyn tekijän käyttöön.

1. Luetko Akaan Seutua? Miksi / Miksi et?
2. Millainen lehti mielestäsi on? Perustele.
3. Onko lehdessä tarpeeksi sinua kiinnostavia juttuja?
4. Millaisia juttuja toivoisit lisää?
5. Millaisia muutoksia lehden pitäisi tehdä, jotta se kiinnostaisi sinua enemmän?
6. Onko paikallislehti mielestäsi tärkeä? Tulisitko toimeen ilman sitä? Perustele.
7. Mitä mieltä olisit esimerkiksi kerran viikossa ilmestyvistä nuorisosivuista Akaan Seudussa?
8. Olisitko itse kiinnostunut osallistumaan edellä mainittujen nuorisosivujen tekemiseen? Miten haluaisit osallistua?
9. Seuraatko paikallisia tapahtumia mieluummin Akaan Seudun paperiversiosta vai nettilehdestä? Perustele valintasi.
10. Aiotko tilata Akaan Seudun, kun muutat omillesi? Miksi / Miksi et?

KIITOS VASTAUKSISTASI!

PÄÄTOIMITTAJA JUHA KOSOSEN KOMMENTIT KYSELYYN

Akaan lukion Viialan 2. luokka ja Akaan Seutu

1. Paikallislehden painajainen

Suomalaiset paikallislehdet ovat perinteisesti vanhemman väestön lehtiä, eikä viialalaisten lukiolaisten kannanotot siksi poikenneet mitenkään totutusta. Nuoret lukijat, joita jokaisessa kasvukunnan perheessä on, ovat paikallislehden Akilleen kantapää, ellei peräti painajainen. Kun lehden sisältö pääsääntöisesti suunnataan jo vakiintuneille yli 27-vuotiaille, jää nuorten osuus hyvin paljon vähemmälle.

Akaan Seudussa toimitukselliseen työhön osallistuu päätoimittajan (osallistuu osan työpanoksesta) lisäksi neljä henkilöä (2 toimittajaa ja 2 avustavaa toimittajaa). Näistä kenenkään toimenkuvaan ei kuulu nuoriso, puhumattakaan, että lehtijuttuja tehtäisiin nuorille. Kun paikallislehtikin on tänä päivänä yhä enemmän uutislehti, pääsevät nuoret esiin, jos heillä on jotakin uutisoitavaa, esimerkiksi ylioppilaskirjoitusten, urheilusaavutusten tai muiden harrastuksien yhteydessä. Myös uutiset koulusta nostaa usein nuoria esiin.

Nuoret ovat tehneet meille juttuja säännöllisen epäsäännöllisesti. Meillä on ollut nuorten sivuja, ympäristösivuja ja musiikkiarvosteluja. Alalle aikovat nuoret ovat työskennelleet lehdessä myös tet-harjoittelijoina.

2. Levikkialueella tasapuolisesti

Hyvin usein kylmäkoskelainen, toijalalainen tai viialalainen lukija väittää, että lehden jutut painottuvat muualle kuin hänen kotikyläänsä. Tämä on osittain näköharha, osittain totta. Kylmäkosken ja Viialan taajamissa tapahtuu vähemmän kuin Toijalassa. Akaan kaupungin syntymisen myötä myös Kylmäkoski ja Viiala katosivat sanoina uutisoinnista, samoin Toijala. Akaan kaupunki esitti vuonna 2007 toiveen, että uutisoinnissa korostettaisiin Akaata.

Aikaisemmat Kylmäkosken ja Viialan kunnat sekä Toijalan kaupunki ovat olleet hyvin itsenäisiä ja itsellisiä. Kuntarajoja ei ole ylitetty kuin tappelamaan mentäessä. Vaikka kuntakeskusten väliä oli pisimmilläänkin vajaa 20 kilometriä, toisen kylän asioihin ei sekaannuttu eikä toisen kylän asioista haluttu mitään tietääkään. Viialassa toimi vuosina 1951–1996 jopa oma paikallislehti Viiala-Lehti. Vuonna 1996 nimenä aloittanut Akaan Seutu on Toijalan Seudun ja Viiala-Lehden liitos.

Tietynlainen nukkavieruus kaupungin eri taajamien välillä on edelleen. Lukion rehtori joutuu omalla autollaan toimimaan kuljettajana ylioppilaskirjoituksiin, koska abiturienteilla on niin vaikea päästä Toijalasta Viialaan tai päinvastoin. Tätä kysymystä ei mietitä esimerkiksi Tampereen yhteiskoulun lukiossa, jonne kaukaisimmat kirjoittajat saapuivat omin kyydein ainakin keväällä 2010 Parkanosta asti.

2. Paikallislehti Akaan Seudun toimintaohje

Paikallislehti Akaan Seudun toimintaa ohjaa toimintaohje, joka on kustantajan hyväksymä asiakirja lehden tekijöiden eettisiksi ohjeiksi

Akaan Seutu on Etelä-Pirkanmaalla Akaan kaupungissa ja Valkeakosken Metsäkansan ja Saarioispuolen alueilla toimiva kaksi kertaa viikossa ilmestyvä tilattava suomenkielinen paikallislehti.

Puolueeton ja riippumaton paikallislehti Akaan Seutu luo toimialueensa uutiskuvan, edistää hyvinvointia ja kaikkia niitä henkisiä arvoja, jotka nostavat lehden toimialuetta menestykseen.

Paikallislehti Akaan Seutu pyrkii ottamaan sisällössään erilaiset yhteiskunnalliset näkemykset tasapuolisesti huomioon. Uutiskuvassa toimialueen julkisyhteisöt, yritykset ja asukkaat esiintyvät monipuolisesti ja tasapuolisesti.

Paikallislehti Akaan Seudun toimituksellinen sisältö on moniarvoinen, parlamentaarista demokratiaa tukeva ja länsimaisiin uutiskriteereihin nojautuva. Uutiskuvan keskeisimpiä kriteerejä ovat paikallisuus, ajankohtaisuus ja ihmisläheisyys. Myymällä ilmoitustilaa paikallislehti Akaan Seutu haluaa olla toimialueensa elinkeinoelämälle kilpailukykyinen kaupankäynnin väline.

Paikallislehti Akaan Seudun sisällöstä päättää, toimintaa johtaa ja siitä vastaa vastaava päätoimittaja. Vain vastaava päätoimittaja määrittelee ja tarvittaessa esittää lehden mielipiteen pääkirjoituksessa. Paikallislehti Akaan Seudun mielipide ja pääkirjoitus pohjautuvat aina lehden toimintaohjeeseen.

Paikallislehti Akaan Seudun mielipideosasto on kaikille avoin. Paikallislehti Akaan Seutu ei julkaise nimimerkillä kirjoitettuja mielipidekirjoituksia. Mielipidekirjoituksissa ei saa esittää tahallisesti väärää tietoa tai loukata toista ihmistä. Vastaavalla päätoimittajalla on oikeus syytä ilmoittamatta jättää lehteen pyytämättä tuotu kirjoitus julkaisematta.

Paikallislehti Akaan Seutu jatkaa vuonna 1916 perustetun Toijalan Sanomien ja vuonna 1951 perustetun Viiala-Lehden toimintaa ja kuuluu Sanomalehtien liittoon. Paikallislehti Akaan Seutua julkaisee Akaan Seutu Lehti Oy, joka kuuluu

Pirkanmaan Lehtitalo -konserniin. Paikallislehti Akaan Seudun kotipaikka on Akaan kaupunki.

Toiminta-ohjeeseen joudutaan vetoamaan harvoin. Pikemminkin ohje on lehden tekijöille apuna ohjattaessa kirjoittelua tai käsiteltäessä jotakin aihetta.

Akaan Seudun uutiskynnys on matala, jos puhutaan Akaassa tapahtuvista asioista. Esimerkiksi Valkeakosken ja Urjalan tapahtumista uutisoimme hyvin harvoin, näillä paikkakunnilla kun ilmestyy omat paikallislehtensä.

Akaan Seutu ilmoittaa olevansa puolueeton ja riippumaton. Näin onkin, mutta Akaan kaupungin voimakkaita puolestapuhujia katsomme olevamme.

4. Hyvin kilpailtu toimialue

Paikallislehti Akaan Seudun levikkialueelle ilmestyy päivä/paikallislehdistä Aamulehti, Hämeen Sanomat, Valkeakosken Sanomat, Urjalan Sanomat ja kaupunkilehti Pirkanmaan Sanomat. Olemme jatkuvassa uutiskilpailussa, vaikka kaksi kertaa viikossa ilmestyvä paikallislehti tuskin mihinkään rajuun uutiskilpailuun pystyykään. Oma uutinen on kuitenkin meille erittäin tärkeä. Niitä etsitään päivittäin.

5. Tulevaisuus

Viestinnän kenttä on voimakkaassa murroksessa. Painettu lehti ei tänä päivänä ole minkään lukijaryhmän keskuudessa itsestäänselvyys. Internet eri kanavineen on voimakkaassa nousussa eteenkin nuorten keskuudessa. Nyt jo tiedetään, että erilaiset sähköiset lehdet voivat olla myös ilmoittajia houkuttelevia.

Enää ei välttämättä odoteta tietoa seuraavaan päivään tai kauemmaksi. gsm-puhelin välittää uutiset reaaliaikaisesti. Sanomalehdistä, paikallislehdistäkin, tulee taustoittavia medioita. Omat uutiset pysyvät toki tärkeinä, mutta niitä toimitetaan tulevaisuudessa yhä enemmän lehtien nettisivuille, joista rakennetaan merkittäviä paikallisia portaaleita.

Akaassa 29. maaliskuuta 2011

Juha Kosonen

sosionomi, päätoimittaja